

Cykl: Rola i modele fundacji w Polsce i w Europie

Seminarium IV: Fundacje i finanse

Wyniki panelu eksperckiego

Wstęp

Celem panelu eksperckiego przeprowadzonego w dniach 22 maja 2009 - 1 czerwca 2009 było poznanie opinii jak najszerszego grona osób zainteresowanych problematyką funkcjonowania fundacji w Polsce na temat zagadnień podjętych na czwartym seminarium z cyklu „Rola i modele funkcjonowania fundacji w Polsce”, poświęconemu finansom fundacji. Kwestionariusz ankietowy, w którym zawarliśmy podsumowanie głównych problemów związanych z tym aspektem prawa fundacyjnego wysłany został do 228 osób: przedstawiciele środowiska organizacji pozarządowych, parlamentu, administracji publicznej, środowisk akademickich i prawniczych. Wśród adresatów znaleźli się zarówno słuchacze seminarium, jak i ci, którzy nie mogli w nim uczestniczyć. Kwestionariusz wypełniło 71 osób. Poniżej publikujemy wyniki panelu i podsumowanie przesłanych odpowiedzi. Serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy uczestniczyli w panelu i zachęcamy do udziału w kolejnym na temat fundacji pożytku publicznego.

Przeprowadzenie panelu było możliwe dzięki uprzejmości Stowarzyszenia Klon/Jawor, który pomógł nam w dopracowaniu pytań ankietowych i udostępnił mechanizm przygotowany na potrzeby badań Indeksu Społeczeństwa Obywatelskiego. Za nieocenioną pomoc i wkład pracy serdecznie dziękujemy!

I. Podstawowe sposoby finansowania działalności fundacji

W Niemczech fundacja rozumiana jest jako kapitał przeznaczony na osiągnięcie celu wyznaczonego przez fundatora. Aby ją założyć konieczne jest ustanowienie kapitału wieczystego w wysokości wystarczającej na prowadzenie działalności określonej w statucie (w praktyce za takowy uważa się zapis początkowy w wysokości 50- 100,000 Euro). Mimo wymogu tak wysokiego kapitału w Niemczech istnieje około 15 tysięcy fundacji (na około 600 000 stowarzyszeń). 95% z nich to fundacje działające w celu realizacji dobra publicznego. Większość fundacji zależna jest jednak od dodatkowych źródeł finansowania: darowizn, dotacji, lub działalności gospodarczej. Szacuje się, że fundacje w Niemczech posiadają aktywa w wysokości 54 mld euro. Środki te przede wszystkim pochodzą od osób prywatnych (65%) i firm (30%), a jedynie 5% z budżetu państwa. Większość irlandzkich organizacji pozarządowych, w tym fundacji, to organizacje pozyskujące środki od darczyńców indywidualnych i od państwa. 62% z nich finansowane jest ze środków publicznych, darowizny prywatne stanowią ok. 20% wpływów organizacji, przychody z inwestycji kapitału wieczystego ok. 3%, natomiast dotacje od firm – 2,8%. W Irlandii istnieje niewiele fundacji prywatnych finansujących działalność ze środków przekazanych przez fundatora. Dwie największe skupiają ok. 75% wszystkich środków prywatnych przeznaczanych na wsparcie działań społecznie pożytecznych.

Czy Fundacja powinna finansować swoją działalność:

	liczebność	%
Jedynie lub głównie ze środków przekazanych przez fundatora, aż do ich wyczerpania	3	4%
W oparciu o dochody z inwestowania kapitału wieczystego ustanowionego przez fundatora	2	3%
W oparciu o środki, które zdobędzie na zewnątrz	4	6%
Zarówno w oparciu o środki pozyskiwane z zewnątrz, jak i dochody z pomnażania kapitału założycielskiego (wieczystego)	59	83%
Inna odpowiedź	3	4%
Łączna liczba odpowiedzi	71	100%

(jeśli wybrano „inną odpowiedź”) Z jakich innych źródeł powinna finansować swoją działalność fundacja?

- Brak możliwości zdobycia przez fundacje kapitału żelaznego powoduje konieczność realizacji celów statutowych w oparciu o kapitał mieszany.
- Ze wszystkich legalnych źródeł
- W oparciu o wszelkie dostępne środki na czele z wymienionymi w pytaniu

II. Dostępne źródła finansowania fundacji

Poza czerpaniem dochodów z kapitału wieczystego wszystkie fundacje, zarówno te służące interesom prywatnym jak i te działające dla dobra publicznego mogą prowadzić działalność fundraisingową w dowolnej formule, bez konieczności ubiegania się o oficjalne zezwolenie (choć tylko fundacje służące dobru publicznemu mogą wydawać zaświadczenia podatkowe, uprawniające darczyńcę do wnioskowania o odliczenie podatkowe). Fundacje mogą przyjmować darowizny od osób prywatnych i firm, zarówno na bezpośrednią realizację celów statutowych jak i na tworzenie lub powiększenie kapitału wieczystego. Fundacje mogą prowadzić również działalność gospodarczą, zarówno związaną, jak i niezwiązaną ze swoich celem statutowym, a także być beneficjentami nawiązek i kar pieniężnych nakładanych przez sąd na osoby fizyczne lub prawne (to ostatnie dotyczy wyłącznie fundacje działające na rzecz dobra publicznego).

W Irlandii fundacje pozyskują środki z darowizn osób prywatnych (w tym stałych zleceń w banku), firm i innych instytucji grantodawczych, z zasądzonych na cele pożytku publicznego kar pieniężnych, z bezpośrednich akcji fundraisingowych (mailing, sprzedaż biletów i przekazywanie datków podczas organizowanych imprez). Prowadzą też sklepy charytatywne, w których sprzedawane są przedmioty pochodzące z darowizn. W niektórych krajach (na Węgrzech, w Słowacji, na Litwie i w Polsce) organizacje pożytku publicznego mogą otrzymywać środki z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych.

Jakie powinny być główne źródła finansowania fundacji?

	liczebność	%
Darowizny od osób fizycznych	43	61%
Darowizny od osób prawnych	48	63%
Zbiórki publiczne	18	25%
Mechanizm 1%	35	49%
Działalność gospodarcza	19	27
Spadki	15	21%
Dochód z inwestowania kapitału wieczystego	33	46%
Inne źródła	4	6%
Trudno powiedzieć, fundacje powinny móc korzystać z różnych źródeł	22	31%

UWAGA: odsetki nie sumują się do 100%, gdyż możliwe było wybranie kilku odpowiedzi

(jeśli wskazano odpowiedź „inne źródła”) Jakie powinny być inne główne źródła finansowania fundacji?

- Dotacje ze środków budżetowych innych funduszy, przekazywane fundacjom na realizację zadań administracji państwowej i samorządowej; konkursy.
- Poza dochodami z kapitału i z darowizn, powinny móc pozyskiwać środki z innych źródeł, np. z Unii Europejskiej.
- Granty, dotacje, fundusze z UE.

II. Działalność gospodarcza

W Irlandii organizacje charytatywne mogą podejmować działalność komercyjną, nie narażając się na utratę zwolnień podatkowych pod warunkiem, że działalność ta służy osiągnięciu celu statutowego. Działalność gospodarcza nie związana z celem statutowym, może również kwalifikować się do zwolnienia z opodatkowania, o ile ma charakter pomocniczy wobec celu podstawowego. Również inne rodzaje działalności gospodarczej (nie mające ani podstawowego ani pomocniczego charakteru) mogą być zwolnione z podatku, o ile obroty z tej części działalności nie są większe niż 10% całości obrotów z podstawowej lub pomocniczej działalności gospodarczej.

W Niemczech wszystkie fundacje mogą prowadzić działalność gospodarczą, może być ona nawet głównym celem ich działalności, przy czym działalnością gospodarczą nie jest ani zarządzanie aktywami, ani czerpanie dochodu z wynajmu lub leasingu. Działalność gospodarcza nie jest opodatkowana pod warunkiem ścisłego powiązania z celami użyteczności publicznej fundacji (np. domy opieki społecznej, szpitale, domy dla osób starszych, przedszkola, muzea, teatry). Działalność gospodarcza, niezwiązana z działalnością statutową, nie musi mieć charakteru pomocniczego, o ile dochód z niej uzyskiwany wykorzystywany jest przez fundację na cele non-profit. Fundacja traci swój status zwolnionej z opodatkowania, gdy jej działalność gospodarcza, niezwiązana z celami statutowymi, jest tak dominująca, iż wpływa na „charakter” całej fundacji. W przypadku działalności gospodarczej niezwiązanej z celami pożytku publicznego, dochód pochodzący z tej działalności stanowi przedmiot opodatkowania na zasadach obowiązujących przedsiębiorstwa, chyba że zysk nie przekracza 35 tys. euro rocznie..

Czy fundacje powinny mieć możliwość prowadzenia działalności gospodarczej?

	liczebność	%
Tak, zawsze	44	62%
Tak, o ile nie mają statusu organizacji pożytku publicznego	18	25%
Nie, w żadnej sytuacji	3	4%
Inna odpowiedź	4	6%
Trudno powiedzieć	2	3%
Łączna liczba odpowiedzi	71	100%

(jeśli wybrano „inna odpowiedź”)

- Fundacje powinny mieć możliwość prowadzenia działalności gospodarczej tylko wtedy, gdy cały zysk przeznaczany będzie na realizację celów statutowych.
- Działalność gospodarcza nie powinna być główną działalnością fundacji.
- Fundacje powinny mieć możliwość prowadzenia działalności gospodarczej zwłaszcza, jeśli działalność gospodarcza służy pozyskaniu środków na realizację zadań pożytku publicznego.
- Dopuszczalność prowadzenia działalności gospodarczej przez fundacje powinna być taka jak w modelu irlandzkim, czyli działalność ta powinna służyć osiągnięciu celu statutowego lub powinna mieć charakter pomocniczy wobec celu podstawowego - statutowego (a jej skala nie powinna dominować w ogólnej działalności fundacji).

Czy prowadzona przez fundacje działalność gospodarcza powinna podlegać ograniczeniom?

	liczebność	%
Tak	43	61%
Nie	16	23%
Trudno powiedzieć	3	4%

Jakiego rodzaju ograniczeniom powinna podlegać działalność gospodarcza fundacji?

	liczebność	%
Działalność gospodarcza powinna mieć charakter pomocniczy wobec działalności statutowej fundacji	23	54,8%
Działalność gospodarcza nie powinna pokrywać się z działalnością statutową fundacji	13	31,0%
Przychody z działalności gospodarczej nie powinny przekroczyć określonego pułapu przychodów fundacji	6	14,3%
Działalność gospodarcza powinna być prowadzona jedynie w formie wyodrębnionej organizacyjnie (samodzielny zakład, spółka, etc.)	13	31,0%
Inna odpowiedź	4	9,5%
Trudno powiedzieć	1	2,4%

UWAGA: odsetki nie sumują się do 100%, gdyż możliwe było wybranie kilku odpowiedzi

(jeśli „działalność gospodarcza powinna mieć charakter pomocniczy wobec działalności statutowej”) Jak w praktyce określić ten charakter?

- Całość środków powinna być przeznaczana na cele statutowe.
- Działalność gospodarcza nie może zdominować zakresu działalności statutowej.
- Działalność gospodarcza powinna być komplementarna w stosunku do działalności statutowej, nie powinna odbiegać od misji i celów fundacji.
- Zakres działalności gospodarczej powinien przedmiotowo być zbliżony do działalności statutowej.
- To do oceny sądów, organów nadzoru wewnętrznego i zewnętrznego powinna należeć ocena, czy fundacja staje się bardziej przedsiębiorstwem komercyjnym, czy ciągle jest jeszcze fundacją.
- Powinna to być działalność związana z główną działalnością organizacji, ale nie powinna się z nią pokrywać (np. powinna być kierowana do innych adresatów niż beneficjenci).

- Można przykładowo określić jaki jest to procent we wszystkich przychodach fundacji i sprawdzać na ile osiągany z działalności gospodarczej przychód zasila cele statutowe, lub na ile działalność gospodarcza wprost realizuje cele społeczne. Pomocniczy charakter rozumiem jako sytuację, w której fundacja nie może prowadzić działalności gospodarczej dla samej działalności gospodarczej - zawsze celem nadrzędnym powinien być cel społeczny. W tym kontekście ważne jest rozróżnienie fundacji, które są przedsiębiorstwami społecznymi, gdzie trudno jest mówić o pomocniczym charakterze działalności gospodarczej, gdyż działalność gospodarcza jest związana nierozdzielnie ze społeczną działalnością i jest sposobem osiągania celów społecznych.
- Powinna być związana z działaniami na rzecz dobra wspólnego

(jeśli przychody z działalności gospodarczej nie powinny przekraczać określonego pułapu:)
Jaki powinien to być pułap?

- 50 tys. zł
- od 50 tys. zł do 100 tys. zł
- Na tym etapie trudno to określić; może warto byłoby wprowadzić rozwiązanie dwustopniowe: do pewnego pułapu dochód mógłby nie być opodatkowany powyżej pułapu opodatkowany byłby jak pozostałe podmioty.
- Powinno to zależeć od rozmiarów fundacji, działalność gospodarcza nie powinna przekraczać 30% prowadzonej działalności statutowej

(Jeśli wybrano „inną odpowiedź”)

- Całość wypracowanego dochodu powinna pozostawać w fundacji i być przekazywana na cele statutowe lub rozwój fundacji jako podmiotu (dokapitalizowanie, inwestycje w infrastrukturę, w szkolenia zatrudnionych osób, itp.)
- Dywidenda może być przekazana tylko na cele statutowe fundacji lub na inwestycje (czyli służąc rozwojowi działalności gospodarczej) ale nie za każdym razem.
- Działalność gospodarcza nie powinna być związana z hazardem, spirytualiami, przemysłem tytoniowym i innym objętym koncesjami
- Ograniczenia powinny być dwojakiego rodzaju: 1) z zakresu działalności, czyli jeśli fundacja działa na polu demokracji, to nie powinna w ramach działalności gospodarczej sprzedawać samochodów. 2) przychody z działalności gospodarczej powinny być proporcjonalnie dystrybuowane na cele działalności statutowej, a także część na pomnażanie majątku.

IV. Kapitał wieczysty

W Irlandii organizacje pożytku publicznego mogą ustanawiać kapitał żelazny, pod warunkiem, że taka możliwość została zapisana w statucie. Statut określa też uprawnienia co do sposobu inwestowania oraz obowiązki zarządu i kadry zarządzającej.

W Niemczech fundacja może być ustanowiona jedynie wówczas, gdy posiada odpowiednie środki formie kapitału wieczystego. Jednak kapitał wieczysty w rozumieniu środków prawnie zastrzeżonych na konkretny cel, może być również utrzymywany przez inną osobę prawną lub fizyczną. Stowarzyszenie, firma, osoba fizyczna, itd. które utrzymują kapitał żelazny, zastrzeżony na konkretny cel przez osobę go przekazującą, wg prawa korzystają z tych samych przywilejów co fundacje z kapitałem wieczystym.

Czy możliwość tworzenia kapitału wieczystego powinna być zagwarantowana prawnie?

	liczebność	%
Tak, ale wyłącznie dla fundacji	23	32%
Tak, dla wszystkich organizacji pozarządowych	29	41%
Tak, dla wszystkich osób prawnych	9	13%
Nie	4	6%
Inna odpowiedź	1	1%
Trudno powiedzieć	5	7%
Łączna liczba odpowiedzi	71	100

UWAGA: odsetki w kolumnach nie sumują się do 100%, gdyż możliwe było wybranie kilku odpowiedzi

(Jeśli wybrano „inna odpowiedź”)

- W Polsce kapitał wieczysty w odniesieniu do większości organizacji pozarządowych może dotyczyć jedynie jednostkowych przypadków. Trudno jest w Polsce pozyskać środki na kapitał wieczysty również dlatego, że nie mamy takiej tradycji.

V. Swoboda inwestowania

Podstawową zasadą niemieckiego prawa fundacyjnego jest zasada utrzymywania kapitału, co oznacza, że nadrzędną powinnością fundacji jest zabieganie o zachowanie rzeczywistej wartości kapitału wieczystego. Fundacja może inwestować więc we wszystkie rodzaje aktywów na całym świecie – zgodnie ze swoimi zapisami statutowymi - w akcje notowane na giełdzie, papiery komercyjne, obligacje i papiery wartościowe, lokaty terminowe, itd. W praktyce, około 45% kapitału fundacji inwestowane jest w aktywa finansowe, 14% w nieruchomości, 32% w lokaty, niewielka część w udziały komercyjne, dzieła sztuki lub środki trwałe.

W Irlandii fundacje stosują zapisy statutowe pozwalające im na szeroką swobodę inwestycji. W przypadku braku statutowych uregulowań w zakresie inwestowania, organizacje mogą wybrać instrumenty inwestycyjne dopuszczone ustawami o prawie powierniczym lub o organizacjach charytatywnych, które dopuszczają inwestycje w szeroką gamę instrumentów (fundusze i programy inwestycyjne, akcje, waluty)..

Czy prawo powinno określać warunki tworzenia i inwestowania kapitału wieczystego?

	liczebność	%
Tak	40	56%
Nie	25	37%
Inna odpowiedź	5	7%
Łączna liczba odpowiedzi	71	100%

Jeśli „tak”, to pod jakimi warunkami?

	liczebność	%
Wymóg inwestowania w określone klasy aktywów	20	50%
Wymóg zachowania wartości nominalnej kapitału	23	58%
Wymóg zarządzania funduszem przez specjalistów od inwestowania	12	30%
Inne (jakie?):	5	13%

UWAGA: odsetki w kolumnach nie sumują się do 100%, gdyż możliwe było wybranie kilku odpowiedzi

(jeśli wybrano "inną odpowiedź")

- Decyzja w tej sprawie powinna należeć do donatora.
- Prawo do tworzenia i zarządzania kapitałem wieczystym powinno być takie samo dla fundacji jak i dla spółek prawa handlowego
- Prawo powinno wskazywać sposób dysponowania lub odnawiania kapitału założycielskiego. Jego granica winna być ustalona bardziej realistycznie.
- Warunki wydatkowania dodatkowych środków uzyskanych z kapitału wieczystego powinny być zapisane w statucie organizacji i zgodnie z tymi zapisami wydatkowane
- Prawo powinno określać ogólne warunki ochrony kapitału wieczystego oraz odpowiedzialność zarządzających w przypadku ich naruszenia.
- Decyzja w tej sprawie powinna zależeć od woli donatora oraz władz instytucji. Wydatkowanie powinno być ograniczone tylko do celów statutowych bądź budowania potencjału instytucji.

VI. Wydatkowanie środków

W Irlandii nie ma wymogu wydatkowania konkretnej kwoty czy procentu od dochodu w określonym czasie. Nie jest też ustalona dopuszczalna proporcja kosztów pośrednich do bezpośrednich, czy limitów rezerw, jakie fundacje mogą utrzymywać. Organizacja posiadająca kapitał żelazny i prowadząca inwestycje, zobowiązana jest do wykazania, że korzysta z przychodów w sposób zapewniających realizację celów statutowych. W przypadku budowy rezerw na okres przekraczający 2 lat, istnieje wymóg posiadania wcześniejszego zezwolenia izby skarbowej. Jednak nieprzeznaczenie rozsądnej części dochodów na realizację podstawowych celów fundacji, może skutkować koniecznością zapłaty podatku lub nawet odebraniem organizacji statusu organizacji charytatywnej przez regulatora.

W Niemczech nie ma przymusu wydawania corocznie minimalnej kwoty aktywów (tzw. payout), ale fundacje zwolnione z opodatkowania muszą przeznaczać bieżące dochody na statutową działalność w okresie do końca kolejnego roku finansowego. Możliwa jest jednak budowa rezerw celowych na realizację projektu na okres 3-5 lat. Jeśli fundacja nie jest w stanie pokryć swoich wydatków operacyjnych (pensje, czynsz, koszty administracyjne) z regularnych przychodów z aktywów i polega na dochodach pochodzących z darowizn, uprawniona jest do utrzymywania przez rok rezerwy celowej na wydatki operacyjne, dzięki której jest w stanie zapobiegać sytuacjom braku płynności finansowej. Fundacje mogą budować także ogólne rezerwy awaryjne, nie przekraczające 1/3 rocznych nadwyżek z przychodów. Na budowę tego rodzaju rezerw można przeznaczyć do 10% wartości darowizn i dotacji oraz dochodów z działalności gospodarczej. Nowo założona fundacja, w okresie pierwszych trzech lat od ustanowienia, uprawniona jest do budowy rezerw pochodzących z dochodów z aktywów i działalności gospodarczej (tzw. accrual reserves), pod warunkiem zgodności ze statutem fundacji. Darowizny i dotacje, które nie mają na celu zwiększenia kapitału zakładowego fundacji, z zasady muszą zostać wydane w określonym przez darczyńcę czasie.

Czy prawo powinno określać warunki wydatkowania kapitału wieczystego?

	liczebność	%
Tak	32	45%
Nie	34	48%
Inna odpowiedź	5	7%
Łączna liczba odpowiedzi	71	100%

(jeśli wybrano odpowiedź „tak”) W jaki sposób?

	liczebność	%
Poprzez wymóg wydatkowania określonego procenta kapitału wieczystego (payout)	16	57%
Poprzez wymóg zachowania kapitału początkowego	17	61%
Inna odpowiedź	-	-

UWAGA: odsetki w kolumnach nie sumują się do 100%, gdyż możliwe było wybranie kilku odpowiedzi

VII. Zwolnienia podatkowe

W Irlandii wszystkie organizacje prowadzące wyłącznie działalność pożytku publicznego są zwolnione z podatków: dochodowego od osób fizycznych i prawnych, podatku od spadków i darowizn, czy od dochodów kapitałowych, działalności gospodarczej, etc. W zakresie podatku VAT nie istnieje ogólne zwolnienie dla organizacji pożytku publicznego, choć mają one możliwość korzystania ze zwolnień w pewnych, ściśle określonych okolicznościach (np. dotyczy to towarów przeznaczonych na zagraniczną pomoc humanitarną, czy przedmiotów z darowizn sprzedawanych w sklepikach charytatywnych).

Fundacje niemieckie zwolnione są z opodatkowania dochodów, o ile przeznaczają je na realizację jednego z wymienionych w niemieckim kodeksie podatkowym celów pożytku publicznego. Fundacje nie podlegają podatkowi dochodowemu od osób fizycznych, prawnych, podatkowi od spadków i darowizn, podatkowi od zysków kapitałowych, podatkowi potrącanemu u źródła przychodu (tzw. withholding tax), czy też jakimkolwiek innemu podatkowi od aktywów. Dochód pochodzący z działalności gospodarczej niezwiązanej z działalnością statutową jest przedmiotem podatku dochodowego, o ile przekracza 35 tys. euro. Jeśli fundacja zwolniona z opodatkowania prowadzi działalność gospodarczą związaną z działalnością statutową, dochód stanowi przedmiot opodatkowania zafakturowanym podatkiem VAT, jednak według obniżonej stawki (7% zamiast 19%). Całkowite zwolnienie z (zafakturowanego) podatku VAT przyznawane jest w poszczególnych obszarach, np. w przypadku dochodów z muzeów lub wykładów.

Czy zwolnienia podatkowe, z których mogą korzystać fundacje powinny mieć charakter:

	Liczebność	%
Podmiotowy, czyli wynikać z posiadania statusu fundacji	32	45%
Przedmiotowy, czyli wynikać z realizacji określonych celów	34	48%
Inna odpowiedź	5	7%

(Jeśli wybrano „inna odpowiedź”) Jaki inny charakter powinny mieć zwolnienia podatkowe?

- Powinny mieć charakter zarówno podmiotowy jak i przedmiotowy. Bycie Fundacją powinno obligować do realizacji celów społecznie i gospodarczo użytecznych i przez to państwo powinno w realizacji tych celów partycypować, gdyż cele te są zawsze lepiej realizowane przez fundacje niż przez państwo.
- Zwolnienia podatkowe powinny być jedynie w zakresie realizacji zadań pożytku publicznego; a przypadku działalności gospodarczej - do pewnego limitu środków.

VIII. Mechanizmy zachęcające darczyńców do przekazywania środków

W Niemczech oraz Irlandii państwo stosuje różnorodne zachęty podatkowe dla darczyńców. W Irlandii każda darowizna dla organizacji charytatywnej w wysokości od 250 euro kwalifikuje się do ulgi podatkowej. Ulga podatkowa od darowizn stosowana jest do granicznej stawki podatkowej mającej zastosowanie do podatnika (obecnie 41%). W większości przypadków nie istnieje górna granica wysokości darowizny. W przypadku, gdy w momencie dokonania darowizny, istnieje związek pomiędzy darczyńcą a organizacją pożytku publicznego (np. gdy darczyńca jest pracownikiem lub członkiem tej organizacji), wówczas ulga ogranicza się do 10% całości dochodów danej osoby w danym roku. To, w jaki sposób stosowana jest ulga podatkowa, zależy od tego, do jakiej kategorii podatkowej zalicza się darczyńca. Indywidualni podatnicy stosujący rozliczenie na podstawie deklaracji korzystają z ulgi od stawki granicznej, bezpośrednio deklarując darowiznę, jako wydatek uprawniający do odliczenia podatkowego. Z kolei darczyńcy korporacyjni deklarują odpisanie darowizny, traktując to jako koszt. W pierwszym przypadku ulga podatkowa wypłacana jest bezpośrednio organizacji pożytku publicznego, podczas gdy w przypadku drugim i trzecim to darczyńca otrzymuje ulgę podatkową.

W Niemczech w przypadku darczyńców oraz fundatorów indywidualnych i korporacyjnych stosowany jest system odliczeń podatkowych w zakresie podatku dochodowego, podatku korporacyjnego, czy podatku od przedsiębiorstw: gotówka, aktywa oraz inne środki trwałe i nietrwałe mogą zostać odliczone od dochodu podlegającego opodatkowaniu. Maksymalne odliczenie podatkowe wynosi 20% rocznego dochodu podlegającego opodatkowaniu. Kwoty wykraczające ponad tę granicę można bez ograniczeń przenosić na kolejne lata podatkowe. W przypadku darczyńców korporacyjnych, alternatywę dla odliczenia podatkowego do wysokości 20% rocznego dochodu stanowi odliczenie podatkowe w wysokości 0.4% ich rocznych obrotów powiększonych o wynagrodzenia. W przypadku dofinansowania kapitału żelaznego, indywidualni darczyńcy (wyłącznie osoby fizyczne) poza wspomnianym powyżej odliczeniem (20%) od ich dochodów podlegających opodatkowaniu, mogą zdecydować się na odpisanie maksymalnej kwoty jednego miliona euro. Ta dodatkowa kwota może zostać rozłożona na okres 10 lat.

Jakie instrumenty podatkowe zachęcające darczyńców do przekazywania środków finansowych dla fundacji powinno stosować państwo?

	liczebność	%
Odpisy darowizn od dochodu dla osób fizycznych	60	86%
Odpis darowizn od podatku dla osób prawnych	59	84%
Zwolnienie od opodatkowania aktywów przeznaczanych na ustanowienie fundacji	46	66%
Żadnych	2	3%

UWAGA: odsetki w kolumnach nie sumują się do 100%, gdyż możliwe było wybranie kilku odpowiedzi

Jak powinien być skonstruowany limit odliczeń dla darczyńców fundacji będących osobami fizycznymi?

	liczebność	%	Udzielane odpowiedzi
Górny limit kwoty odliczenia rocznie -> kwota górnego limitu?	10	18%	do 5 % dochodu rocznego, do 10% dochodu rocznego, 10 tys. zł, 100 tys. zł,
Dolny limit kwoty odliczenia rocznie -> kwota dolnego limitu?	6	11%	100 zł, 150 zł, 200 zł, 500 zł,
Górny limit procentowy odliczenia (% dochodu) -> wartość % górnego limitu:	34	61%	10% dochodu, 12%, 15%, 20%, 30%, 40%, 50%,
Dolny limit procentowy odliczenia (% dochodu) -> wartość % dolnego limitu	8	14%	1%, 5%, 10%, 20%.
Inna odpowiedź (jaka?)	10	18%	

(Jeśli wybrano „inna odpowiedź”)

- Nie powinno być żadnych limitów.

- Powinno być wyznaczone minimum podatkowe, które każdy będzie musiał zapłacić - np. 5 % - 10% dochodu; wartość odliczeń do tej granicy nie powinna być limitowana, zwłaszcza dla darowizn na realizację celów społecznych.

Jak powinien być skonstruowany limit odliczeń dla darczyńców fundacji będących osobami prawnymi?

	liczebność	%	Udzielane odpowiedzi
Powinno się ustalić górny limit kwoty odliczenia w ciągu roku (-> jaka kwota powinna stanowić limit?)	7	14%	10 tys. zł, 1 mln.
Powinno się ustalić dolny limit kwoty odliczenia w ciągu roku (-> jaka kwota powinna stanowić limit?)	4	8%	500 zł, 1000 zł,
Powinno się ustalić górny limit odliczenia w ciągu roku wyrażony jako % dochodu (-> jaki % dochodu powinien stanowić limit?)	31	61%	1,5% – 3%, 5%, 6%, 5% zysku (nie dochodów), 20 % lub 0.4%. 0,5%-1 %, obrotów, 20%, 25%, 30%, 40%, 50%,
Powinno się ustalić dolny limit odliczenia w ciągu roku wyrażony jako % dochodu (-> jaki % dochodu powinien stanowić limit?)	5	10%	1%, 5%, 10%, 20%
inna odpowiedź (jaka?)	8	16%	

(Jeśli wybrano „inna odpowiedź”)

- Limity nie powinny w ogóle istnieć.
- Powinna istnieć możliwość odpisania od dochodu (nie od podatku) bez określonego limitu. Jeśli firma przekazała cały dochód w danym roku, to powinna móc odpisać 100%.

IX. Fundraising a zbiórka publiczna

W Irlandii organizacja planująca prowadzenie zbiórki publicznej musi zwrócić się do policji o zezwolenie. Dotyczy to zbiórek do puszek kwestarskich na ulicy i od domu do domu oraz prowadzonych w formie tzw. dialogu bezpośredniego (direct dialogue), tj. zbieranie od osób w miejscach publicznych pisemnych zobowiązań stałego zlecenia wypłaty na poczet organizacji z konta bankowego ofiarodawcy. Zbiórki prowadzone w miejscach prywatnych (bal, impreza zamknięta), wpłaty na konto bankowe na apel organizacji, a także smsy charytatywne nie podlegają przepisom o prowadzeniu zbiórek publicznych. Warunki prowadzenia zbiórek publicznych określają szczegółowe przepisy.

W Niemczech nie ma regulacji o zbiórkach publicznych, gdyż wszystkie fundacje, w tym prywatne mają prawo pozyskiwać darowizny.

Czy prowadzenie zbiórek publicznych (rozumianych jako wszelkie apele o datki skierowane do szerokiego kręgu odbiorców) powinno być koncesjonowane?

	liczebność	%
Tak	36	51%
Nie,	28	39%
Trudno powiedzieć	7	10%
Łączna liczba odpowiedzi	71	100%

(Jeśli wybrano odpowiedź "tak") Jaki organ powinien być uprawniony do koncesjonowania?

	liczebność	%
organ właściwy ze względu na obszar prowadzonej zbiórki	33	92%
sąd rejestrowy	1	3%
policja	2	6%
inny organ	2	6%

UWAGA: odsetki w kolumnach nie sumują się do 100%, gdyż możliwe było wybranie kilku odpowiedzi

(Jeśli wybrano odpowiedź „inny organ”) Jaki inny organ powinien być uprawniony do koncesjonowania?

- Departament Pożytku Publicznego Ministerstwa Polityki Społecznej
- Komisja lub urząd ds. organizacji pozarządowych

Które z wymienionych form pozyskiwania przez fundacje środków powinno być koncesjonowane?

	liczebność	%
Zbiórka do puszek	49	79%
Zbiórka uliczna	50	81%
Sprzedaż cegiełek	34	55%
1%	9	15%
Kampanie SMSowe	16	26%
Apel o wpłaty na konto fundacji w mediach (prasie, TV, radio, Internecie, kinach)	6	10%
Zamieszczanie informacji o numerze konta w materiałach promocyjnych fundacji	1	2%
Inne	4	7%

UWAGA: odsetki w kolumnach nie sumują się do 100%, gdyż możliwe było wybranie kilku odpowiedzi

(Jeśli wybrano odpowiedź "inne formy") Jakie inne formy pozyskiwania przez fundacje środków powinno być koncesjonowane?

- Zbiórka rzeczowa
- Jestem przeciwnikiem koncesjonowania.
- Zbiórki publiczne nie powinny być koncesjonowane
- Zbiórki darów w naturze - dokładnie zgodnie z duchem ustawy.